

MEDYA DİYETİNE GİRELİM Mİ?

Uzun yıllar medya diyeti üzerine çalışmalar yürüten İstinye Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Peyami Çelikkın, her yaştan birey üzerinde olduğu gibi çocukların gelişiminde de olumsuz etkilere yol açan yeni nesil medya kullanımı alışkanlıklarımızı değiştirmeye yönelik çözümlerini değerlendirdi. Çelikkın çok tecrübeli bir akademisyen, sadece akademik anlamda değil sektörel anlamda da çalışmaları oldu. Rektörlük, dekanlık gibi üst düzey makamlarda değişik görevlerde bulundu. Her görevinde hizmet verdiği kurumu birkaç tık yukarı taşıdı. Özellikle onun medya diyeti konusundaki görüşleri çok önemli. Medya diyeti bizi hegemonyası altına alan medyadan kurtulmamız ve birer medya kölesi olmaktan kurtulmamız adına çok önemli bir konu. Peyami Çelikkın bakın medya kullanımı ile ilgili neler söylüyor...

EKRANLARA HAPSOLUYORUZ

Prof. Dr. Peyami Çelikkın
İstinye Üniversitesi
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı

İSÜ
İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ

ÇOCUKLARDA EKRAN KULLANIM SÜRESİ 2 KATINA ÇIKTI

Olağan zamanlarda da çocukların dünyasının ekranlarla kuşatıldığını ancak bu durumun okul ve ev dışı etkinliklerle çeşitlenen dengelendirilen hatırlatan Prof. Dr. Peyami Çelikkın, "Pandemi dönemin-

de ABD'de 3 bin ebeveyn üzerine yapılan bir araştırmaya göre, çocuklarının gündüz altı saatten fazla ekran kullandığını söyleyenlerin oranı yüzde 49'a ulaştı. Pandemi öncesi dönemde bu oranın yüzde 8 olduğu düşünülürse, altı saat üzeri ekran kullananların oranındaki artışın yüzde 500'lere ulaştığını söylemek mümkün. Aynı araştırmaya göre, ebeveynlerin yüzde 85'i çocukların ekran kullanım sürelerindeki artış konusunda endişeli. Çocuklar pandemi öncesi günde ortalama 3 saat ekran kullanıyordu. Bu dönemde iki katına çıkan altı saatlik yeni sürenin bir ortalama olduğunu ve çocukların yüzde 28'inin ise sekiz saatten fazla bir süre ekranlar kullandığını söyledi. Dikkate almak gerek..." diyor.

ÖNCELİKLE KENDİ MEDYA KULLANIM SÜRELERİMİZİ SINIRLAMALYIZ

Çocuklarımızın medyaya yoğun kullanımını engellemenin ilk yolu, kendi medya kullanımımızı sınırlamaktan geçiyor. Pandemi döneminde ebeveynlerin de medya kullanımını yoğunlaştırmış durumda. Küresel düzeyde yapılan araştırmalar, yetişkinlerin her tür medya ve içeriği yaydığı sürenin hızlı bir artış gösterdiğini ortaya koyuyor. İçinden geçtiğimiz kriz döneminin yetmişkilinin dünysında oluşturduğumuz bu yoğun medya kullanımını kontrol altına almak zor, ama gerekli de bir

Doç. Dr. Michael Kuyucu
+ Zap Dünyası

çaba. EKRANLARIN YAKLAŞAMADIĞI SOFRALAR AİLE İÇİ İLETİŞİMİ GÜÇLENDİRECEK

Günün hangi saatinde, ne yapacağımızı belirlemek ve buna uyulmasını sağlamak pek çok çocuğumuzun önüne geçmeyi kolaylaştırır. Okul ve iş saatlerinin dışında ortak ve bireysel etkinlik saatleri belirlemek gerekir. Planlama çalışmasının kendisini de bir ortak aile etkinliğine dönüştürmek ve çocukların bu süreçte katılımlarını sağlamak gerekir. Günlük planla bağlantılı olarak belirlemek medya kullanım kuralları da kontrolü sağlamak için gereklidir. Örneğin; aile içi iletişim güçlendiren en önemli yerler olan yemek sofralarında medya kullanılmaması. Yemek süresince sadece çocuklar değil, ebeveynler de her tür medya ile ilişkisini kesmeli. Televizyonun kapalı olduğu, her tür ekranın masadan uzak tutulduğu bir sofraya, aile içi iletişimi güçlendirecektir.

ÇOCUK ODALARI MEDYA MERKEZLERİ HALİNE DÖNÜŞMESİN

İnternet evin her yerinden sınırsız ve sür-rest olarak kullanılmalıdır. Öğenin; akşam belirlenecek bir saatten sonra internet erişiminin sınırlanması kontrolü sağlamak için gerekir. Bu kapsamda ki başka uygulama; cep telefonu, tablet, dizüstü bilgisayar

gibi mobil araçların şarjının çok odaları dışında gece yapılması olabilir. Medya kullanımına dair kurallardan bir başkası ise kapat ve kaldır kuralıdır. Kullanılmayan araçları kapalı konuma getirmek ve gözden uzakta kaldırmak kullanım süresini kontrol altında tutmak için etkili bir yoldur. Televizyon, tablet, bilgisayar için hemen uygulamaya geçirebilecek bu kural, cep telefonları için zor görülebilir. Ancak özellikle ders dinlerken ve ders çalışırken cep telefonlarını kapatılması dahi uzağa kaldırılması gerekir.

EV İÇİ HAREKETLİLİĞİ SAĞLAYACAK ETKİNLİKLERİ İHMAL ETMEYİN

Kimi zaman birlikte film seyrederek, kimi zaman bilgisayar oyunu oynayarak, kimi zaman da uzaktaki yakınlarımızla video konferanslar gerçekleştirebiliriz. Medya etkinliklerinin dışında; çocukların el becerilerini güçlendirecek, zihinsel, bedensel ve ruhsal gelişimlerine katkı sağlayacak faaliyetleri planlamaya dahil edilmelidir. Bunlar; film seyrederek yenilecek atıştırma kuralı birlikte hazırlamak, ev içi spor faaliyetlerinde bulunmak veya sessiz sinema türü oyunlar oynamak olabilir. Evde kalmanın çocukları fiziksel olarak da kısıtladığını unutmamalı ve ev içi hareketliliği sağlayacak etkinliklere yer açmayı ihmal etmemelidir.

ÇOCUKLARIN MEDYA İLE OLAN İLİŞKİNİNİ BİLGİLENMEK ÜZERİNDE KURMALYIZ

Endişelerini bertaraf etmenin formülü olarak da medya kullanım süresine odaklanmakta ve bu süreyi kontrol ederek sorunu çözülebileceklerine inanmaktalar. Ancak medyaya geçişlerin sürenin niteliğini de göz ardı etmemek gerekir. Sadece oyun oynayan bir çocuk için bir saatlik ekran süresi fazla olabilirken; medya kullanımını bilgi edinmek, yetkinliklerini geliştirmek, sosyalleşmek gibi etkinliklerle değerlendirilen bir başka çocuk için bu süre yeterli olmayabilir. Pandemi dönemi neden olduğu pek çok sorunu birlikte, medya kullanım alanında bazı fırsatlar da doğurmuştur. Medyanın göz ardı edilen eğitim işlevinin giderek ön plana çıktığı bu dönemde, kullandığımız ekranlar bizi sadece eğlendirecek değil, bilgi ve becerilere de buluşturuyor. Çocuk ve ekran ilişkisini, bilgilenecek üzerin kontrolümüzde başka sorunsuz bir ilişkiye dönüştürmek de mümkün.

İstanbul'u hiç böyle görmediniz

OGÜN Sanlısoy, yeni albümü "Yaşamaya Devam" dinleyicilere ulaştırdıktan sonra şimdi de albümün çıkış şarkısı "Kaldım

ve ondan kopamadığımız bir yer. Caddelerde, yollarda, parklarda kimsenin olmadığı bir zamanı yalalamak pek mümkün değildir bu

koca şehirde, fakat pandemi koşulları ve sokakta çıkmaya yasakları bu çekimin mümkün kıldı. Hava koşulları ve izniler için sabırlı davranıp çok bekleme ama sonunda istediğimiz görüntüleri yakalayabildik. Her gün on binlerce insanın geçtiği, geçtiği yollar, sokaklar, parklar insanları yokken nasıl görüntüyor, bunu bu klip sayesinde keşfetme fırsatım oldu" yorumunu yapıyor.

Rafet'ten yine güzel bir Balad geldi

ROMANTİK şarkıların özel yorumcusu Rafet El Roman, yakında Emre Müzik etiketiyle piyasaya çıkacak yeni albümünün, ilk şarkısı "İki Dakika"yı, dijital müzik platformlarıyla paylaştı. "İki Dakika" adlı şarkıda, Rafet El Roman'a yine yeni bir genç yetenek, Nur Usta eş-

lik etti. Müzik yaşamında 26'nci yılına giren Rafet El Roman bu şarkısında da romantik dakikalar yakatacak. Rafet'in şarkıları, sound ve düzenlemeleri - soundu çok güzeldir hatta eşsizdir. Bu şarkı da öyle oldu, dinlemenizi tavsiye ediyor.

Hadise Aska Kapandı!

HADİSE, üç şarkıdan oluşan, "Aska Kapandı" adlı EP'sini yayımladı. EP'nin habercisi olma özelliği taşıyan ilk video şarkısı "Küçük Bir Yol" ile listelerde başarılı bir performans çizen Hadise, EP'nin çitrus video şarkısı sözleriyle ruhla dokunan bir başka şarkı "Olusun" olarak belirdi. Üçüncü ve son şarkı "Sen Hiç Yorulma" ise hayatın her dakikasını tadını çıkarmanı öneriyor.

EP'nin çıkış şarkısı "Olusun"un sözleri Yıldız Tilbe ve Devrim Karaoğlu'nun, müzik ve düzenlemesi

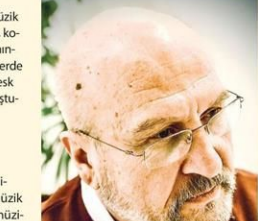
Devrim Karaoğlu'na ait. Şarkıların mix'i Will Briere, mastering'i ise birçok önemli projeye imzası bulunan Howie Weinberg ve Will Borza tarafından Los Angeles'da yapıldı.

RAP bir süre daha padişahlığını sürdürecektir!

EGE Üniversitesi Devlet Türk Müzik İstinye Konservatuarı Müdürü duayen müzik akademisyeni Prof. Dr. Hakan Cevher, konuk olduğu Akademik Bakış programında RAP Müziğine yönelik eleştirilerde bulundu. Cevher rap müziğinin arabesk müzikle birleştiğini ve müzigi bir uyumsuzluca dönüştürdüğünü söyledi.

MÜZİK TAM BİR UYUŞTURCU HALİNE GELİYOR

Prof. Dr. Hakan Cevher, rap müziğinin Arabesk müzikle birleşerek bir müzik türü oluşturduğunu söylerken, rap müziği içerik olarak eleştiriyor. Cevher: "Aslında ben popüler işlerin her zaman olduğunu ama hiçbir zaman kaliteli olmadığını bir müzik tarihçisi olarak gördüm. Bütün dünyayı kasıp kavuran rap müzik bir süre padişahlığını sürdürecektir, bir dönem sonra başka bir tür kendini teslim edip geçişe dair bir anı olarak kalacak. Yani popüler olmanın koşulları budur zaten. Popülerlik, halk demek aslında, halka hitap eden müzik demektir. Halkın kolay alabileceği ve beğenebileceği unsurlar dikkate alınarak yapılır. Çünkü burada dikkate alınan şeyler; sözler, sözlerin belden aşağı olması, dikkat çekici olması, küfür içermesi ve bir de bu arabesk denilen illetin rap'in içine katılması, rap'in içine katılmasıyla tam bir uyuşturucu haline geliyor müzik. Gerçekten içine çeken bir müzik. Toplama zarar verdiğini kesinlikle söyleyebiliriz. Bu açıdan bakıldığında geçmişte de böyle çok şey yapıldı ama bunlar da

gelip geçici" dedi.

RAP SÜREKLİ BAŞAT OLMAZ

Rap müziğinin popülerliğinin geçici olacağını iddia eden Prof. Hakan Cevher, "Rap, dikkat kuralları içerisinde yaşamını sürdüren ama sürekli başat olmaz. Her popüler müzikte olduğu gibi. Geçmişte reggae de öyledi. En başta giderken, kendi kitlesini buldu ve geriye çekildi, yerine başka bir müzik geldi. Rock'n Roll da öyledi" diyerek rap müziğinin geçici bir heves olarak nitelendirildi.

GÖKHAN Türkmen, "Romantik" albümünde yer alan "Yalnızım Ulan" şarkısını kliblendirecek yalnızlara sahip çıktı. Kavuşamamış aşklara, hasbelkader kavuşup da yolunu

Oğuzhan Koç Keşfini Tanıttı

OĞUZHAN Koç, kendi keşfettiği genç yetenek İbrahim Başaran'la yeni müzik yolculuğuna çıkmaya hazırlanıyor. Sözü ve müziği İbrahim Başaran'la ve tüm aranjeleri aranjör Çağrı Telkiviran'a ait olan albümde, Türk pop müziğinin popüler ismi Oğuzhan Koç ilk prodüktörlük deneyimini yaşayarak genç yeteneğe destek verdi. Hypers Müzik etiketiyle İbrahim Başaran'ın yaza doğru çıkarması planladığı albümü, ilk etapta YouTube'da Oğuzhan Koç'un kanalından yayınlamaya başlayacak ve her salı yayınlanmaya devam edecek.

Yalnızlıza sahip çıktı

keybeden aşklara, aşkı hiç tatmamış ama kalpte yanarlara ithafen "Yalnızım Ulan" şarkısını yalnızlara ithaf ettiğiğini söyleyen Gökhan Türkmen şarkının klibinde tek başına kalan bir adamın hikayesi anlatılıyor.